

Dr. Oláh László

A Postások Szakmai Egyesületének megalakulása és tevékenysége

Előzmények

Az 1989-es rendszerváltást megelőző években – mely körülbelül 10-15 éves időszakot ölelt föl – az akkor még egységes postai és távközlési szolgálat szakmai kérdéseiről általában évente külön magas szintű szakmai fórumokat rendezett. A Közlekedéstudományi Egyesületen belül működött a Postai és Távközlési Tagozat, amelynek feladata volt, hogy kiválassza azokat a fejlesztéssel összefüggő kérdéseket, amelyeket külön szakmai bizottságokban elemeztek, ugyanakkor állást is foglaltak több szakmai kérdésben. Ettől függetlenül ezek a fórumok azt a célt is szolgálták, hogy a Posta valamennyi vezető munkatársa szakmai információkat kapjon a Posta aktuális feladatairól, a fejlesztés irányairól és a megoldások lehetséges útjairól. Ezekre a tagozati ülésekre meghívást kaptak aktív közreműködőként, előadóként is a felügyeletet ellátó minisztérium képviselői – néhány esetben a miniszter is -, a távközlés fejlesztési kérdéseivel foglalkozó Műszaki Egyetem illetékes fakultásainak képviselői is. Ezek a szakmai napok 1-2 napos időtartammal kerültek megrendezésre.

A posta szakemberei mindig nagy várakozással voltak a rendezvények iránt, melyek az általános vélemények szerint mindenképpen nagyon eredményesek és hasznosak voltak. Ezeket a fórumokat szakmai tudományos napoknak is lehetett tekinteni, mivel egy-egy szakmai kérdést mély szakmai elemzésekkel közelítették meg, illetve tárgyalták.

A rendszerváltást követően bekövetkezett politikai, társadalmi és gazdasági változások a posta szervezetére is jelentős hatást gyakoroltak, amelyek eredményeként az akkori egységes Postából 3 önálló szervezet alakult, amely magától értetődően reformálta a korábbi fórumok további sorsát is mind tartalmilag, mind pedig szervezetileg is.

A Postások Szakmai Egyesületének megalakulása

A bekövetkezett változások eredményeként 1990-ben létrejött Magyar Posta Vállalat akkori vezetése az új szervezet kialakításának munkálatai, valamint a nagyon bonyolult vagyonmegosztással összefüggő tárgyalások és egyeztetések időszakában is törekedett arra, hogy a postás szakma továbbra is megbecsült terület maradjon és minden eszközzel elő kell segíteni, hogy a postás szakemberek értékes tagjai maradjanak a társadalomnak.

A szakma presztízsének megőrzése érdekében számos javaslat látott napvilágot, ezek mindegyike azt a célt szolgálta, hogy az önállóvá vált posta szakemberei, a mindennapok postásai valamilyen szervezet közvetítésével folyamatos információt kapjanak azokról a változásokról, amelyek adott esetben a Magyar Postánál fel lehetne használni. Végül 1991-ben konkrét javaslat született, nevezetesen arra, hogy jöjjön létre egy szakmai ismeretterjesztő szervezet, egyesület, amely időszakos szakmai napok rendezésével, naprakész információkat közvetít a fórumra meghívott postai szakembereknek a posta fejlesztési célkitűzéseiről és különös tekintettel azokról az elképzelések-

ről, amelyekkel a nyugat-európai posták foglalkoztak a posták működésében is megjelent versenyhelyzet kihívásaira adandó válaszok érdekében.

A posta akkori vezetése dr. Oláh László vezérigazgató-helyettest bízta meg az egyesület megszervezésével. Tekintettel arra, hogy az egész postás társadalmat érintő kérdésekről volt szó, a szervezés első fázisaként a szervezők kérdőív formájában megkeresték a területi postaigazgatóságokat azzal, vajon egyetértene-e, és ha igen milyen feltételekkel egy önálló, nonprofit szakmai egyesület létrehozásával.

A beérkezett, kizárólag pozitív reagálások csak megerősítették a vezetést abban az elhatározásban, hogy a postások valóban igénylik egy ilyen szakmai egyesület megalakítását és minden eszközzel elősegítik annak működését. Az ezt követően kidolgozott alapokmány figyelembe vette a beérkezett javaslatokat és az a döntés született, hogy az Egyesületet a Magyar Posta Vállalat hozza létre alapítóként s egyúttal, mint fő anyagi támogató. Mivel a megalakításra kerülő Egyesület szakmai célkitűzései kapcsolódtak a postával akkor szorosan együttműködő Postabankkal és a Providencia Biztosító Rt. tevékenységéhez is a két intézmény vezetői úgy döntöttek, hogy a Posta Vállalat mellett részt vesznek az Egyesület alapításában és anyagi támogatásában.

A szükséges jogi és gazdasági egyeztetéseket követően a három alapító aláírásával 1992. január 23-án megalakult a Postások Szakmai Egyesülete (továbbiakban: PSZE), amelynek alapító elnökévé dr. Oláh Lászlót választotta meg az első küldöttközgyűlés. A két alelnöki tisztséget a Postabank és a Providencia képviselői látták el. Az első főtitkár Balla Tibor lett.

A megalakulást követően megkezdődött a konkrét szervezés valamennyi területi igazgatóságon és a központi hivatalokban.

Az újonnan alakult egyesület működésének formáit kezdetben nehéz volt megtalálni. Több mint egy évig tartott, amíg az első konkrét javaslatok megszülettek.

A PSZE tevékenységének jellemzői

Az Egyesület elnöksége – figyelembevétel a beérkezett javaslatokat – úgy vélte, hogy a posta szervezetének megfelelően a szakmai kérdéseket külön szakbizottságokban vizsgálják, tegyenek javaslatokat egy-egy témakörben szakmai napok rendezésére. Kezdetben ez a struktúra nagyon eredményesnek bizonyult, mert szinte minden bizottság (postaforgalmi, pénzforgalmi, marketing, stb.) arra törekedett, hogy gyakran tartson a bizottság által kiválasztott témában szakmai napot. Ez a gyakorlat 1-2 évig tartott, de tekintettel arra, hogy a szakmai fórumok munkaidő alatt kerültek megrendezésre, a Posta vezetése nem támogatta, még annak ellenére sem, hogy a szakmai kérdésekben tartott előadások lényegében szakmai továbbképzést jelentettek és széles körben elősegítették a postások látókörének kiszélesítését. Végül is megállapodás született arra nézve, hogy a jövőben ezeket a szakmai napokat nem munkaidőben, hanem szombatoként kell tartani. Meglepő volt ezek után azt tapasztalni, hogy e döntés ellenére olyan nagy számban jelentek meg munkatársaink a rendezvényeken, hogy a Postamúzeum auditóriumuma szűknek bizonyult.

Néhány év alatt az Egyesület tevékenységét egyre szélesebb körben ismerték meg a postai szakemberek, aminek az lett az eredménye, hogy szinte folyamatosan kellett szakmai konferenciákat rendezni, amelyeknek előadói nemcsak a posta szakember gárdájából kerültek ki, hanem a banki és biztosítási szféra is örömmel tett eleget az Egyesület meghívásainak. Időközben a szponzori támogatók köre is bővült, mivel az OTP szorosan együttműködött egyes szolgáltatásainak forgalmazása terén a Postával. A szolgáltatások színvonalas biztosításának támogatásában nagy lehetőségeket látott az egyesületi munkában ezért csatlakozott az Egyesület támogatóinak köréhez. Képviselői több alkalommal tartottak előadásokat a postai partner munkatársakkal együtt

központi és területi egyesületi rendezvényeken. Később a Nemzeti Hírközlési Hatóság is csatlakozott az együttműködő és támogató szervezetekhez.

Az Egyesület történetének jelentős állomásai voltak azok a fórumok, amelyek 2 napos időtartammal kerültek megrendezésre. Ezekre elsősorban azért került sor, mert a postások részéről ennek igénye egyre erősebb volt, másrészt azért is, mert 1993. után a nemzetközi posta területén olyan gyors változások mentek végbe, amelyekről a postások szélesebb körét igyekezett az Egyesület tájékoztatni. Ezek a változások egybeestek a Magyar Posta által is kezdeményezett modernizációs stratégiai változást jelentő elképzelésekkel. Ezek a változások pedig azt is jelentették, hogy a PSZE taglétszáma néhány év alatt 2000 fő fölé emelkedett.

Amikor a PSZE elmúlt közel 20 évének történetét jellemezzük első helyen kell szólni a már jelzett 2 napos szakmai fórumokról, az úgynevezett „Postás Napok” rendezvénysorozatról.

Az elsőre 1994-ben Debrecenben, 1998-ban Miskolcon, 2000-ben pedig Pécsre került megrendezésre. Ezekén kívül minden évben 1-2 alkalommal 1-1 napos jelentős részvétellel rendezett az Egyesület szakmai fórumokat. Így Szegeden, Kecskeméten, Piliscsabán, Kiskörösön, Sopronban, Lakiteleken és természetesen Budapesten szervezett rendszeresen fórumokat, amelyeken a szakemberek bemutatták a posta előtt álló fejlesztési feladatokat, célkitűzéseket. Ami a két napos fórumokat illeti, azokat szinte tudományos igényű napoknak is lehetett tekinteni, mert a felvetett kérdéseket a bizottságok és a fórumok szakszekciói, mély szakmai elemzéssel vizsgálták és tárgyalták.

A pécsi fórumon megjelent az Országgyűlés akkori alelnöke, dr. Szili Katalin is, és dr. Toller László Pécs polgármestere. A miskolci eseményen pedig Katona Kálmán akkori közlekedési és hírközlési miniszter, valamint az OTP, a Postabank, és a Generáli Providencia Biztosító akkor funkcióban lévő elnökei, illetve alelnökei is. A két napos rendezvények plenáris, bizottsági, illetve szekció ülések keretében tárgyalták a szakemberek és a tagság által javasolt kérdéseket, a Posta sikeres jövőjének megvalósulását, támogató elképzeléseket.

A fórumok alkalmat nyújtottak arra is, hogy a résztvevők részletes tájékoztatást kapjanak nemzetközi összefüggésekről az Egyesület elnökének, dr. Oláh Lászlónak interpretálásában. Jellemző volt a nagy érdeklődésre, hogy a fórumoknak helyet adó egyetemek előadótermei minden esetben szűknek bizonyultak. Az érdeklődők jelentős része a folyosókról hallgatta végig az előadásokat. A „Postás Napok” eseményeiről a közszolgálati, valamint a regionális rádiók és televíziók is - az írott sajtóval együtt - részletesen beszámoltak.

Változások az Egyesület életében

Mint ismeretes a Magyar Posta működésében, hasonlóan a többi postához – különösen 2002-t követően – jelentős változások következtek be. Modernizációs program indult, újra gondolt stratégia mentén megfogalmazott jövedelmezőségi elvárásokkal, minőségi követelményekkel, stb. Mindezek a változások nagy hatással voltak a PSZE működésére is, nemcsak anyagi, hanem egyéb, nevezetesen szakmai és működési szempontból is. Elismerve és felismerve ezeknek a változásoknak szükségességét és jogosságát mégis bizonyos megtorpanás volt tapasztalható az Egyesület életében, mivel a bekövetkezett szervezeti változások következtében a területi igazgatóságokon korábban működő PSZE szervezetek tagjai új szervezeti egységekhez kerültek. Az új szakmai szervezetekben nem sikerült időben új PSZE szervezeteket alakítani. Az átalakulások, létszámcsökkentések eredményeként a tagság létszáma felére csökkent a PSZE kb. 2000 főt számláló tagjainak létszáma.

Takarékossági okokból a Posta vezetése nem támogatta a kétnapos szakmai fórumokat, ugyanakkor egyetértettek az 1 napos rendezvények szükségességével, azok rendszeres szervezésével. Ennek alátámasztását is jelentette, hogy a rendezvényeken a vezérigazgató és helyettesei, valamint a vezető munkatársak minden alkalommal személyesen megjelentek, vagy gondoskodtak képviselőikről. Megelégedéssel kell azt is megállapítani, hogy a Posta maradt továbbra is az Egyesület maradt továbbra is az Egyesület főtámogatója és az együttműködés teljes mértékben megfelel az Egyesület célkitűzéseinek. (Jelenleg a Magyar Posta Zrt., az ERSTE Bank NyRt., Postabiztosító Zrt. és az NHH támogató és együttműködő partnere az Egyesületnek.)

A postákon végbemenő gyors és gyökeres változások az Európai Unió belső elhatárolt liberalizációs törekvések a PSZE-t is arra késztették, hogy bővítse a szakmai témák körét, s gyakrabban tűzze napirendre e változások okozta új postai koncepciók ismertetését szakmai napok keretein belül. Ennek megvalósítása érdekében 2004-et követő években külföldi előadókat is meghívott az Egyesület egy-egy szakmai kérdés ismertetésére, azok megoldására elhatárolt döntésekkel kapcsolatos tapasztalatok bemutatására. Így hívott meg az Egyesület francia, német, osztrák, cseh, belga, portugál, szlovák szakembereket olyan szakmai témák ismertetésére, mint stratégiaalkotás és -megvalósítás, logisztika és környezetvédelem, küldemény feldolgozás eszközei, postai liberalizációra történő felkészülés, az euró bevezetésével kapcsolatos postai feladatok és azok megoldása, marketing és értékesítési tevékenység.

Az éves küldöttközgyűlések is azt a célt szolgálják, hogy a PSZE egyéves tevékenységéről szóló beszámolón kívül adjon betekintést a küldötteknek a két közgyűlés közötti időszakban történt világpostai változásokról, azok jellegéről s az ezek összehasonlítása, elemzése alapján megtett nemzeti postai intézkedésekről által megtett intézkedésekről, vagyis arról, hogy a változó világban hol állunk, hogyan alkalmazkodunk a kihívásokhoz. Ezeket, a kiegészítéseket a küldöttek mindig nagyra értékelték. A posta vezetése minden alkalommal képviseltette magát a közgyűléseken, amelyeken a változások természetétől függően a vezérigazgató vagy helyettese is felszólalt.

A PSZE elmúlt közel 20 éves történetének összefoglalásakor nyíltan meg kell állapítani, hogy a Magyar Postán végrehajtott szervezeti és személyi változások bizony nagymértékben befolyásolták az Egyesület folyamatos működését. Ezekhez pedig az egész egyesületnek alkalmazkodnia kellett érthetően mivel a posta volt és maradt az egyesület első és legfontosabb támogatója. E sok tényező közrejátszása és a további megújulás gyorsítása szükségessé tette – magától értetődően -, hogy a több alkalommal újjá választott alapító elnök helyére olyan személy kerüljön aki még aktív tevékenységet fejt ki s akinek élő, napi kapcsolatai vannak a posta vezetésével. Ezért 2006-ban tisztújítás következett be, és dr. Horváth Újfalussy Péter logisztikai Ázletágvezető személyében új elnököt választottak a küldöttek. A közgyűlés bevezette az Örökös Tiszteletbeli Elnök tisztséget, amelynek betöltésére az alapító elnököt dr. Oláh Lászlót kérték fel, illetve választották meg. A tisztújítás érintette a főtitkári posztot is, amelynek ellátására Molnár Sándor urat választották meg a küldöttek.

Új szervezet a PSZE életében

Ahogy említettük az egyre mélyebbre ható változások a PSZE-t is megújulásra kényszerítette. 2006-ban megkezdődött egy olyan hatékonyabb szervezet kialakítása, amely a Magyar Posta hatékonyabb működésére létrehozott területi szervezeten alapul, de figyelembe veszi a központi irányító apparátuson belüli szervezeti változásokat. (Megjegyzem, hogy az elmúlt néhány évben szinte évenként változott a vezérigazgatóság belső szervezetének az összetétele.)

A közel 2 évig tartó megújulási folyamat eredményeként emelkedett a PSZE tagjainak létszáma (Jelenleg mintegy 1300 fő) akik a korábbi évek gyakorlatának megfelelően évi tagdíjjal járulnak hozzá a PSZE éves költségvetéséhez. Az országos Elnökség által elhatározott változások végül is eredményesek voltak, mivel megélénkült a szervezeti élet, a PSZE valamennyi területi és központi csoportjainál, amely még tartalmasabbá és színesebbé tette az egyesület tevékenységét. Az elmúlt néhány évben évente 3-4 országos szakmai fórumot rendezett az egyesület a legaktuálisabb szakmai témákban, amelyeknek a résztvevői között egyre nagyobb létszámban találunk fiatal postás szakembereket.

A PSZE nemzetközi kapcsolatai

A Postások Szakmai Egyesületének aktív szakmai tevékenységére számos ország szervezete is felfigyelt, de különösen az a nemzetközi szervezet, amely több európai ország (jelenleg 17) postai és távközlési szervezeteit is tömöríti. Ez a szervezet a Nemzetközi Postai és Távközlési Együttműködési Egyesület (francia nevén a korábbi UIJPT jelenleg 2007. óta Eurojumelages), amely 2000-ben javaslatot tett a PSZE felvételére a nemzetközi szervezetbe. Az egyeztetéseket és a posta akkori vezetésének hozzájárulását követően a Berlinben tartott 2000. évi közgyűlésen ünnepélyes keretek között – a magyar nagykövetség jelenlétében – egyesületünket fel is vették a nemzetközi szervezetbe. 2004-ben már résztvettünk Dublinban, 2007-ben pedig a Zürichben tartott közgyűléseken, amelyeken dr. Oláh Lászlót alelnökké és egyben az Igazgatótanács tagjává választották.

Tekintettel arra, hogy a PSZE egész tevékenysége a szakmaiságon alapul – így sokban eltér a többi egyesület jellegétől – ennek fontosságára minden szakmai fórumon igyekeztünk felhívni a nemzetközi szervezet figyelmét. Tettük mindezt azért, mert úgy láttuk, hogy minden posta feladata a postás szakma megbecsülése, továbbá azért, mert olyan gyorsan történnek a változások, amelyekről a postás szakembereket mind a nemzeti, mind pedig a nemzetközi fórumokon tájékoztatni szükséges. A PSZE többéves erőfeszítéseként 2007-ben Zürichben a közgyűlés elfogadta javaslatunkat azt, hogy a nemzetközi szervezet alapokmányában is szerepeljen az a kitétel, hogy az Eurojumelages elősegíti és támogatja a postai távközlési szakemberek közötti szakmai kapcsolatok ápolását, a kulturális, a sport az emberbaráti stb. együttműködés fejlesztése mellett. (A két ágazat szervezetei ugyanis egy szervezetbe tömörültek és a nemzetközi szervezet is mindkét ágazatot egyesíti.) A nemzetközi szervezet eddigi tevékenységét pozitívan kell értékelni, mivel több évtizedes tapasztalattal segíti elő a tagszervezetek és azok tagjai számára többek között a nagyon fontos nyelvi továbbképzést angol, német, francia, stb. nyelveken.

A már rendszeressé vált, sport, kulturális és nemzetközi levelezési hetek rendezésével pedig sikerült még sokrétűbbé fejleszteni a tagszervezetek és azok tagjai közötti kapcsolatokat az Európai Unió elvárásainak megfelelően.

Budapest, 2009. június 22.